

Język – lektura – interpretacja
w dydaktyce szkolnej

Prace Naukowe

Uniwersytetu Śląskiego
w Katowicach
nr 3763

50^{lat}
Uniwersytetu
Śląskiego
w Katowicach

Język – lektura – interpretacja w dydaktyce szkolnej

Redakcja naukowa
Ewa Jaskółowa
Małgorzata Wójcik-Dudek

Redaktor serii: Dydaktyka Języka i Literatury Polskiej

Ewa Jaskółowa

Recenzent

Michał Kopczyk

Spis treści

Zamiast wstępu (<i>Ewa Jaskółowa, Małgorzata Wójcik-Dudek</i>)	7
Zofia Adamczykowa Mieczysława Mitera-Dobrowolska – twórczyni katowickiej Katedry Dydaktyki Polonistycznej	9
Jerzy Kaniewski Przeciw interpretacji? Szkolna lektura a wiedza literaturoznawcza	21
Krzysztof Biedrzycki Parafraza czy interpretacja?	35
Magdalena Ochwat Społeczna odpowiedzialność edukacji polonistycznej	43
Anna Janus-Sitarz Jak mówi literatura, a jak mówi się o literaturze w szkole?	57
Krzyszyna Koziołek Ciągłość czy wydarzenie? Pytanie o cel dydaktyki lektury	65
Tomasz Pawlus Lekcja jako doświadczenie transgresji. O przekraczaniu horyzontu oczekiwań	77
Danuta Łazarska Co pomaga przyszłym nauczycielom i uczniom w interpretacji literatury?	85
Mirosław Grzegórzek Charakterystyka postaci jako źródło wiedzy antropologicznej	99
Katarzyna Grudzińska Pogranicza intuicji i wiedzy – percepcyjne możliwości młodzieży w zakresie od- krywania kulturowego obrazu świata	115
Anna Podemska-Kałuża LEGO-LOGOS jako alternatywna metoda pracy z tekstem literackim	131

Magdalena Paprotny	
Po cóż patrzeć na ptaki? Ornitofauna <i>Janka Muzykanta</i>	145
Ewa Ogłóża	
Poeta, osiołek i Moguer w prozie poetyckiej Juana Ramóna Jiménezca	157
Beata Gromadzka	
O użyciach i nadużyciach fotografii oraz o jej „użyteczności” na lekcjach języka polskiego na przykładzie jednej fotografii z Zagłady	177
Jadwiga Maksym-Kaczmarek	
O sztuce i historii na języku polskim. Interpretacja <i>Pierwszej fotografii Hitlera</i> Wisławy Szymborskiej	191
Anna Włodarczyk	
Etyka interpretacji jako doświadczanie lektury tekstu. Studium praktyczne: Theodor Roethke <i>Walc mojego taty</i> (1942)	205
Dorota Michułka	
Zatrzymane w czasie. Romantyczne inspiracje fantastyki, grozy i pamięci. <i>Osobliwy dom Pani Peregrine Ransoma Riggsa</i> jako szkolna lektura	219
Jolanta Fiszbak	
O kondycji najnowszej literatury dla młodzieży (głos w dyskusji)	239
Alicja Baluch	
Jutka i Anna potrzebowały opowieści jak powietrza. Interpretacja utworów dla dzieci i dziecięcych na podstawie <i>Bezsenności Jutki</i> Doroty Combrzyńskiej Nogali oraz <i>Anny i Pana Jaskółki</i> Gavriela Savita	257
Marta Bolińska	
(Nie)świadomość zagrożeń. Cięża a zespół FAS (na przykładzie powieści <i>Magda.doc</i> Marty Fox)	267

Zamiast wstępu

Nasz umysł nie zyskuje prawdziwej wolności, przyjmując gotowe materiały i opanowując idee innych ludzi, ale formułując swoje własne standardy oceny i wytwarzając własne myśli. Wiedza może dać nam potęgę, ale pełnię osiągniemy tylko dzięki zdolności do wzajemnego zrozumienia.

Rabindranath Tagore

Zapraszamy do lektury zbioru tekstów autorstwa badaczy, których namysł nad rolą interpretacji w szkolnej edukacji wpisuje się w refleksję Rabindranatha Tagorego zakotwiczoną w takich wartościach, jak: wolność, własne myśli, wzajemne zrozumienie. Można zaryzykować twierdzenie, że wolność pozostaje gwarancją włączania własnych myśli do korpusu idei składających się na dziedzictwo ludzkości, konfrontowania ich z Innymi po to, aby lepiej zrozumieć siebie oraz Drugiego. W tym dialogu ponad czasem i przestrzenią niebagatelną rolę przypisuje się oczywiście edukacji, której jednym z ważniejszych, jeśli nie najważniejszych, zadań jest przygotowanie do interpretacji oznaczającej nie tyle rozumienie, ile proces prowadzący do porozumienia.

Miejmy nadzieję, że nie sprawdziła się pesymistyczna wizja Tagorego, który w 1916 roku pisał: „Widzimy więc, że edukacja w zakresie wzajemnego zrozumienia jest w szkołach nie tylko systematycznie ignorowana, ale wręcz bezlitośnie tłumiona”.

Redaktorki

Redaktor
Małgorzata Pogłódek

Projektant okładki
Natalia Łukomska

Przygotowanie okładki do druku
Magdalena Starzyk

Redaktor techniczny
Małgorzata Pleśniar

Korektor
Adriana Szaforz

Łamanie
Alicja Załęcka

Copyright © 2018 by
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
Wszelkie prawa zastrzeżone

ISSN 0208-6336
ISBN 978-83-226-3465-3
(wersja drukowana)
ISBN 978-83-226-3466-0
(wersja elektroniczna)

Wydawca
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
ul. Bankowa 12B, 40-007 Katowice
www.wydawnictwo.us.edu.pl
e-mail: wydawus@us.edu.pl

Wydanie I. Ark. druk. 17,75. Ark. wyd. 20,5. Papier
offset. III kl. 90 g Cena 24 zł (+ VAT)

Druk i oprawa: Volumina.pl Daniel Krzanowski
ul. Księcia Witolda 7-9, 71-063 Szczecin